

Управління проектами як складова системи менеджменту на підприємстві

Олег Денисов

*д.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародного бізнесу,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: oleg_de@krok.edu.ua,
ORCID: 0009-0002-7920-3961*

Ірина Денисова

*студент кафедри міжнародного бізнесу,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: DenysovaIO@krok.edu.ua*

Управління проектами еволюціонувало від філософії управління, обмеженої кількома функціональними областями та вважаної чимось приємним, до корпоративної системи управління проектами, яка впливає на кожен функціональний підрозділ компанії. Простіше кажучи, управління проектами перетворилося на бізнес-процес, а не просто на процес управління проектами.

Все більше компаній зараз розглядають управління проектами як обов'язкову умову виживання фірми. Управління проектами посідає центральне місце в сучасній системі менеджменту підприємства, оскільки значна частина змін, інновацій і стратегічних ініціатив реалізується саме у формі проектів. Проектний підхід дозволяє поєднати стратегічні цілі з операційною діяльністю через чітко структуровані тимчасові заходи з визначеними результатами, бюджетом і термінами [1; 2].

Класичні праці Г. Керцнера розглядають управління проектами як системний підхід до планування, організації, контролю й мотивації учасників проекту, орієнтований на досягнення цілей у рамках заданих обмежень за строками, вартістю та якістю [1, с. 5]. Системність означає інтеграцію проектного менеджменту з функціональними підсистемами підприємства – фінансовим менеджментом, управлінням персоналом, маркетингом, операційним менеджментом. [1, с. 378-379, 511-512]. Проект стає не «чужорідним елементом», а інструментом реалізації корпоративної стратегії.

Управління проектами визначається як застосування знань, навичок, інструментів і методів до проектної діяльності з метою досягнення вимог проекту. Воно забезпечує ефективне та результативне виконання проектів шляхом інтеграції відповідних процесів і дозволяє організаціям досягати бізнес-цілей, задовольняти очікування стейкхолдерів, підвищувати передбачуваність і оптимізувати використання ресурсів. Натомість відсутність належного управління може призвести до зриву строків, перевищення витрат, зниження якості та незадоволеності зацікавлених сторін. У сучасному динамічному середовищі проекти стають ключовим механізмом створення цінності, а ефективне управління проектами виступає стратегічною компетенцією організації. [2, с. 40-41]. Для підприємства це означає необхідність узгодження політик, процедур і метрик, що застосовуються у проектах, із загальною фірмовою

системою менеджменту якості, екологічного менеджменту, комплаєнсу тощо.

Р. Тернер розглядає підприємство як «проектно-орієнтовану організацію», де більшість ключових процесів реалізується через портфель проектів і програм [3, с. 323-341]. У такій логіці управління проектами стає не окремою функцією, а організаційною компетенцією [4]. Важливими елементами є: формування проектного офісу, стандартизація методів планування й контролю, система навчання менеджерів проектів, а також інтеграція портфельного менеджменту з корпоративним стратегічним плануванням.

Інформаційні системи також відіграють важливу роль. Вони розроблені для того, щоб доставити потрібну інформацію потрібній людині в потрібний час економічно ефективним способом. Організаційні функції повинні сприяти потоку інформації через мережу управління.

Джей Гелбрейт описав додаткові фактори, які можуть впливати на вибір організації, а саме: різноманітність лінійок продуктів, швидкість зміни лінійок продуктів, взаємозалежність між підрозділами, рівень технологій, наявність ефекту масштабу, розмір організації [5, с. 15-19].

З погляду системи менеджменту на підприємстві управління проектами виконує щонайменше три ключові ролі:

1. Стратегічна – забезпечує реалізацію довгострокових цілей через програми розвитку, інноваційні та інвестиційні проекти (модернізація виробництва, цифровізація, вихід на нові ринки).

2. Організаційна – сприяє розвитку матричних структур, проектних команд, гнучких форм взаємодії між підрозділами, що підвищує адаптивність підприємства до змін зовнішнього середовища.

3. Інструментальна – надає набір методів планування, бюджетування, управління ризиками й зацікавленими сторонами, які доповнюють традиційні інструменти функціонального менеджменту. [1; 3].

Впровадження зрілої системи управління проектами потребує узгодження стандартів (PMBOK, ISO 21500, внутрішні регламенти) з корпоративною системою менеджменту, створення єдиного інформаційного середовища для проектів, а також запровадження системи показників ефективності, які пов'язують результати проектів із фінансовими і нефінансовими індикаторами підприємства [2, с. 57-58]. Таким чином, управління проектами виступає інтегральною складовою системи менеджменту, що дозволяє підприємству підвищувати конкурентоспроможність, знижувати ризики та забезпечувати керовану реалізацію змін.

Оскільки компанії стають досконалими в управлінні проектами, переваги виконання більшої кількості роботи за менший час і з меншими ресурсами стають очевидними. Звичайно, питання полягає в тому, скільки ще роботи може взяти на себе організація? Зараз компанії намагаються розробити моделі планування потужностей, щоб зрозуміти, як це зробити [1, с. 743].

Ключові слова: Управління; проектами; ефективність.

Список використаних джерел

1. Kerzner H. *Project Management: A Systems Approach to Planning, Scheduling, and Controlling*. 12th ed. Hoboken: Wiley, 2017. 814 p.
2. *A Guide to the Project Management Body of Knowledge (PMBOK® Guide), Sixth Edition*, 2017. 711 p.
3. Turner J. R. *The Handbook of Project-Based Management: Leading Strategic Change in Organizations*. 3rd ed. New York: McGraw-Hill, 2008. 473 p.
4. Hobbs, J.B. and Aubry, M., "A multi-phase research program investigating project management offices (PMOs): The results of phase 1," *Project Management Journal*, 38(1), 2007.
5. Jay R. Galbraith. *Designing Organizations : Strategy, Structure, and Process at the Business Unit and Enterprise Levels*. Wiley & Sons, Incorporated, John, 2014, 352 p.